

Project **TERUGBEELD** brengt verdwenen gebouwen terug in beeld. *Nederwetten qua aantal goed bedeed.*

Heemkundekring De Driehornick heeft recent een bijzonder project gerealiseerd onder de naam **TERUGBEELD**. Op ongeveer 40 plekken in Nuenen, Gerwen en Nederwetten en op het Eeneind zijn informatiepanelen geplaatst op locaties waar in het verleden een belangrijk of markant gebouw heeft gestaan. Dat project heeft de naam **TERUGBEELD** gekregen: eens uit beeld, nu terug in beeld. In Nederwetten staan 6 borden, een respectabel aantal, zeker in vergelijking tot de aantallen in Nuenen, Gerwen en op Eeneind.

Er is een bord geplaatst aan de Soeterbeekseweg tussen de nrs. 15 en 17. Hier stond in het verleden het Raadhuisje van de gemeente Nederwetten:

TERUGBEELD

Nuenen - Gerwen - Nederwetten

31 RAADHUIS NEDERWETTEN

Op deze plaats stond sinds 1792 het raadhuis van Nederwetten en van 1810 tot 1821 van de gemeente Nederwetten en Eckart. (1) Toen Nederwetten samengevoegd werd met Nuenen-Gerwen (1821) verloor het zijn functie en werd het in gebruik genomen als school. Dat bleef het tot 1871. In dat jaar werd het voormalige raadhuis verkocht aan Christiaan van de Laar die het in 1882 sloopte. Er is geen afbeelding van bekend. De gekozen afbeelding is een vrije impressie van Jan Vlemmix (2015). Hier tegenover was in de 18e eeuw de schuurkerk van Nederwetten (2); in 1797 werd zij omgebouwd tot twee woningen die in 1868 gesloopt zijn. Op Soeterbeekseweg 23 stond de pastorie. (3)

Voor meer informatie HeemkundekringNuenen.nl

Cultuurfonds Nico en Zingra
Nagtegaal-
Geerts

DE DRIEHORNICK
HEEMKUNDEKRING
NUENEN - GERWEN - NEDERWETTEN

Bij de Piet Rendersbrug en de Oude Toren:

TERUGBEELD

Nuenen - Gerwen - Nederwetten

33 DE OUDE LAMBERTUSKERK

De kerk van Nederwetten is in 1442 gebouwd door de priorij van Hooidonk. In 1648 werd ze genaast door de protestanten als gevolg van de Vrede van Münster. Dit vredesverdrag hield o.a. in dat uitingen van de katholieke godsdienst verboden werden. Van 1756 tot 1792 was in de kerk het raadhuis van Nederwetten, in 1797 werd ze weer voor de katholieke eredienst in gebruik genomen. In 1899 is de kerk afgebroken, de toren bleef staan en diende nog tot 1920 als 'luid-toren'. De klokken werden daarna overgebracht naar de nieuwe kerk. In 1938 waaide de spits van de toren af.

Tekening Hendrik Verhees, 1791

Voor meer informatie HeemkundekringNuenen.nl

Cultuurfonds Nico en Zingra
Nagtegaal-
Geerts

DE DRIEHORNICK
HEEMKUNDEKRING
NUENEN - GERWEN - NEDERWETTEN

Op het plein van de Lambertuskerk. Op dit bord is de oude situatie te zien van de kom van het dorp, de plek van de huidige Herberg De Kruik, kortom Den Hoek:

TERUGBEELD

Nuenen - Gerwen - Nederwetten

32 DEN HOEK

In de kern van Nederwetten is, mede door oorlogsgeweld, veel verdwenen. Op de splitsing Hoekstraat – Soeterbeekseweg stond van 1880 tot 1915 het brandspuihuisje. Vlak daarachter bouwde de 'Onderlinge Boterfabriek de Nijverheid' in 1897 een boterfabriekje (5), dat bleef bestaan tot 1914. In dat jaar kocht Dorus Coolen beide pandjes, hij sloopte ze en bouwde het huidige café. In de Zandstraat kwam toen een nieuw brandspuihuisje, dat er heeft gestaan tot midden jaren '60. Bij de bevrijding van Nederwetten in 1944 werd hier de boerderijwinkel-café van Toon van Rooij (2) vernield. Zijn schoonzoon Jan Geven bouwde verder naar achter een nieuwe winkel/café, nu 'De Kruik'. Links hiervan stond tot 1976 het huis van Petra en Doka Rijkers (1). Hiertegenover stond het huis van Machiel Raaijmakers (3) dat ook verwoest werd bij de bevrijding; de winkel van Nel Pasman (4) bleef toen nog behouden maar is later ook afgebroken.

Voor meer informatie HeemkundekringNuenen.nl

Cultuurfonds Nico en Zingra
Nagtegaal-
Geerts

DE DRIEHORNICK
HEEMKUNDEKRING
NUENEN - GERWEN - NEDERWETTEN

Dan aan De Koppel, waar destijds de boerderij van Joost en Martha Rooijackers stond én het woonhuis van Frans Bekkers:

TERUGBEELD

Nuenen - Gerwen - Nederwetten

35 BOERDERIJEN DE KOPPEL

In deze uithoek van de Hoekstraat, de Koppel, stonden twee schilderachtige eeuwenoude boerderijen: Hoekstraat 26 en 28. De laatste bewoners van de boerderij rechts waren Joost Rooijackers en Martha de Louw. Links woonden Frans Bekkers en Drieka van Stiphout en later Gerrit Raaijmakers en Tina Rooijackers. In 1975 zijn beide boerderijen gesloopt om plaats te maken voor de bejaardenwoningen

Voor meer informatie HeemkundekringNuenen.nl

Cultuurfonds Nico en Zingra
Nagtegaal-
Geerts

DE DRIEHORNICK
HEEMKUNDEKRING
NUENEN - GERWEN - NEDERWETTEN

Een bord verwijst naar de voormalige Bloemhoeve, de pastorie van weleer:

TERUGBEELD

Nuenen - Gerwen - Nederwetten

34 DE BLOEMHOEVE

De hoeve Ten Hout was eigendom van de priorij van Hooidonk, maar werd in 1650, evenals het klooster zelf, in beslag genomen door de Staten-Generaal. In 1658 werd ze verkocht. Een latere eigenaar was luitenant Hendrik Blom en naar hem is het huis Blo(e)mhoeve gaan heten. Vanaf 1798 was de Bloemhoeve de pastorie (1), tot in 1894 een nieuwe kerk met pastorie aan de Hoekstraat werd gebouwd. De Bloemhoeve werd toen gekocht door de rijke Amsterdamse weduwe Johanna Bongartz-Smeets. Van 1906 tot 1911 woonde hier de schilder-etser Johannes Proost. Het historische pand is afgebroken in 1981. De grote diepe gracht die om de tuin lag, is toen ook gedempt.

Voor meer informatie HeemkundekringNuenen.nl

Cultuurfonds Nico en Zingra
Nagtegaal-
Geerts

DE DRIEHORNICK
HEEMKUNDEKRING
NUENEN - GERWEN - NEDERWETTEN

En tot slot staat er een Terugbeeld bij het oude klompenmakershuisje van Karel Hoeks. Dit laatste bord wordt pas geplaatst nadat de bouwwerkzaamheden er zijn afgerond.

TERUGBEELD

Nuenen - Gerwen - Nederwetten

30 KLOMPENMAKERIJ HOEKS

Hier was één van de vier laatste klompenmakerijen in de gemeente; de andere waren in Gerwen (één) en in Nuenen (twee). In 1910 bouwde Dorus Hoeks een klein schuurtje bij zijn huis en ging daarin klompen maken. Hiervoor hakte hij zelf ook de bomen om, canadapopulieren, achter de boerderij. Zijn zoon Karel nam het bedrijfje van hem over en oefende hier het oude beroep uit tot 1970.

Karel Hoeks

Voor meer informatie HeemkundekringNuenen.nl

Cultuurfonds Nico en Zingra
Nagtegaal-
Geerts

DE DRIEHORNICK
HEEMKUNDEKRING
NUENEN - GERWEN - NEDERWETTEN

De zuilen zijn gemaakt van cortenstaal, de staalsoort die na een paar regenbuien een roestbruine kleur krijgt. Op het "blad" van de borden staan foto's van de situatie van destijds met daarbij een beschrijving. Op de zuil staat de naam van heemkundekring De Driehornick vermeld, evenals het logo van de heemkundekring, de driehoek. Driehornick is de oude schrijfwijze van het plaatselijke toponiem Driehurk, dat driehoek betekent. De driehoek symboliseert de drie dorpen van de gemeente Nuenen, Gerwen en Nederwetten, het werkgebied van de heemkundekring. Op zaterdag 23 april j.l. werden de borden officieel overgedragen aan de twee oud-burgemeesters Harry Terwisse en Willem Ligtfoot.

Wim Renders,
Nederwetten,
juni 2016.